

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt LII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

tum ingredientiē intolerabiliter premit: hoc vno sublato, non habemus, quo Romano Imperio non fidiſſimi ſemper perſeueremus. Ad quem Imperator: Olim, inquit, Romani Imperatores de eccleſijs vacantibus omnem habuere ſolicitudinem, & inuenti ſunt illo tempore longè quàm noſtris ſeculis epiſcopatu in ſuis ſedibus digniores: Tunc enim principes longè lateq; proſpicientes, ex omni Imperio legaliores vbiq; viros preſecerunt: nunc liberam vocatis electionem, quando ſuis quiſque ſtudijs, affectibus, illum electione conatur erigere, quem ſua maximè libido depoſcit, non quem ſua merita prouehunt: Sed quoniam hoc ius placuit Maioribus noſtris, eccleſijs remittere, paruulas reliquias iuris inuentas, poſteris relinquemus, nec patiemur minui. Ea cum archiepiſcopus duriorē fronte exciperet, ſentiēs Imperator auerſum eius à ſe animum: Quandoquidem, inquit, Papæ magis quàm Imperio ſubſeruis, nihil opus eſt te in cœtu, quem indiximus Imperij pontificibus in Geilenbuſen, adeſſe. Ille pro magno accepit remiſſionem, & ab Imperatore, non ſatis Imperialis, abſceſſit.

CAPVT LII.

CVm autem ventum eſſet in cœtum Imperij, vbi pontifices ac principes multi ſeculares confluxēre, exurgens Imperator, in medium protulit: Comper-
tum eſſe vobis arbitror, patres ac principes, quo ſit in nos animo ſummus pontifex: nec intelligimus, quibus in eū demeritis ea patiamur quæ facit, etiam maiora comminatus: Nos facile inducimur, vt ſanctum illum patrem noſtrum agnoſcamus, debitumq; ſummo pontifici impēdamus honore, ſi modò nos in noſtro gradu viciffim agnoſcat: Qui ſi pergat Imperij noſtri iura minuere, conſidimus veſtro conſilio & auxilio violentia illius

Gg

contra

contra iueros. Quod ad vos pertinet pontifices, arbitrat^{ur} indignū, decimas quæ altaribus & personis ecclesiæ dedicate noscuntur, à laicis obtineri: nec vult intelligere, olim ecclesias varijs afflictionibus laborantes, à laicis personis defensas, tū in beneficiū remunerationis, quas abudē tenuerant decimas, in parte dimissas: Et quomodo indignum iudicabitur, si quis ecclesiæ militans, ecclesiæ stipendijs foueatur? Illud quoque nobis velut malefactū opponit, quod vel iubeamus vel sinamus in rebus ecclesiæ præfecturas esse militares, ut laica manu ecclesiarum prædia defensentur: Et quæ iniuria est, si quiescentibus ecclesiarum prælatis & ad sola diuina ministeria intentis, milites exeant, eorum quieti consulturi, præfecturi gubernantes subiectū ecclesijs populū, ut pareant ad aqua omnia superioribus? Et quoniam his maxime in rebus inter regnum & ecclesiā controuersia est, vestra patres desuper sententiā expectamus: ut si res, ut apparet, in maiorem excreuerit perplexitatem, quid de vobis sentire, quid ve expectare debeamus? Tū Conradus Moguntinus archiepiscopus in Imperij cœtu primus, omnium vice loquutus est in hanc sententiā: Grauem quidē & omnium mentibus onerosam rem in medium affert Casarea maiestas, & qua nulla in perniciem ecclesiarum possit maior formidari: Sed quoniam principibus vtriusque Christianismi subiectione, & Casari quæ Casaris, & Deo quæ Dei sunt, reddere sumus debitores, nec Imperio detrahere, nec ecclesiarum iura minuere nostra vicis fuerit: proinde sinat Imperialis celsitudo literis agere apud summum pontificem, si fortē sublata de medio omni controuersia, optata cunctis pax reuertatur: Scribantur ad summum pontificem ex sententia Imperatoris literæ nomine pontificum, quibus singuli in concilio præsentem prim-

primere bullam iubeantur. Factum est, vt ille censuit. Tales verò literæ cum redditæ essent Papæ Urbano, miratur primum, quid, cum causam ille suscepit Episcoporum, illi tam facile à sententia deciderint, Imperatori inclinantes: Sed intelligens id quod erat, præsentem Imperatorem, non quod senserant, liberè scripsisse pontifices, parum ille motus literis eiusmodi, interim Veronam contendit, Imperatorem euocans ad audiendam ecclesiæ sententiam: Habebat in animo excommunicationis in eum distringere mucronem: Quod ubi intellexere Veronenses, Papam circumsistunt, orantes, vt ab iniuria illa Imperatoris in sua temperet ciuitate, non se, qui Imperio fidem seruarent, laturos, vt ea afficiatur in illa vrbe nota. Motus Papa, sententiam distulit: Sed priusquam locum, quem ad eam rem destinauit, attigit, rebus excessit humanis. Ità tum Imperator exors manebat comminata excommunicationis.

CAPVT LIII.

A Dolphus interim tertius Holsatiæ comes, ad ostium Trauena præsidium reformauit, quod Dami, cum rex Imperatorem inuiseret, deiecere, introrsus ad terram firmans, cum prius ipsis in aquis consisteret. Ab exeuntibus verò & inrantibus vectigalia expetiuit: recusantes autem ciues, se comiti opposuere. Aliquando res verbis tractari cœpta, si ad concordiam posset perueniri: Cum prætenderet comes, nihil minus, aliquid etiam amplius iuris, quàm Henrico duci, cui persoluisent vectigalia, deberi, quòd Imperiali dono, & paterno nihilominus iure ciuitatem ipse teneret: Ciues replicarunt, duci tantum ad tempus fuisse permissum teloneum, se nunc factos Imperiali dono liberos: satis esse comiti, quòd intra urbem nonnulla iura possi-